

DECIZIE

22 februarie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței

Judecători

Ala Cobăneanu

Ion Druță, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Popovici Alexandru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Guțan Tamara împotriva lui Popovici Alexandru cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chişinău din 29 noiembrie 2016, prin care s-a respins demersul privind scutirea parțială de la plata taxei de stat și a fost restituită cererea de apel,

CONSTATĂ:

La 03 iunie 2015, Tamara Guțan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Popovici, solicitând încasarea sumei de 23 000 (douăzeci și trei mii) euro cu titlu de datorie, încasarea sumei de 2 338,70 (două mii trei sute treizeci și opt) euro cu titlu de dobândă de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chişinău din 21 iulie 2015 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată a Tamarei Guțan împotriva lui Alexandru Popovici.

La 21 august 2015, avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chişinău din 21 iulie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chişinău din 22 octombrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantului, în speță recurentului, despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 12 656 (douăsprezece mii șase sute cincizeci și șase) lei și cererea de apel motivată, acordându-i un termen pînă 10 decembrie 2015, ora 10:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chişinău din 10 decembrie 2015 a fost respins demersul avocatului Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat un termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 12 656 (douăsprezece mii șase sute cincizeci și șase) lei pînă la data de 04 februarie 2016, orele 12:00.

La 03 februarie 2016, avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chişinău din 10

decembrie 2015, solicitînd casarea încheierii recurate și scutirea lui Alexandru Popovici de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016, a fost respins recursul declarat de avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guțan Tamara către Popovici Alexandru cu privire la încasarea datoriei.

Ulterior, la 06 septembrie 2016, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău avocatul Dorian Pîcălău acționând în interesele lui Alexandru Popovici a depus cerere privind scutirea parțială de la achitarea taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, a fost respins demersul depus de Popovici Alexandru privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, s-a restituit apelul depus de Popovici Alexandru împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 iulie 2015 și s-a dispus restituirea din contul bugetului de stat a taxei de stat achitate în beneficiul lui Popovici Alexandru în mărime de 2000 (două mii) lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, menționînd că apelantul, fără motive întemeiate nu s-a conformat deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016 și nu a prezentat instanței de apel dovada achitării taxei de stat la depunerea apelului.

Considerînd ilegală încheierea în cauză, la 13.12.2016, Alexandru Popovici a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului recurentul a invocate că instanța de apel a restituit neîntemeiat cererea de apel fără a precăuta cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiul de restituire a cererii de apel – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, Colegiul constată că, apelantul la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 21 iulie 2015, nu a prezentat apelul motivat și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, iar instanța de apel prin încheierea din 22.10.2015, nu a dat curs cererii de apel și a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat la depunerea apelului în

mărime de 12 656 lei și cererea de apel motivată, acordându-i un termen pînă 10 decembrie 2015, ora 10:00. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 a fost respins demersul avocatului Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat un termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 12 656 lei pînă la data de 04 februarie 2016, orele 12:00. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016, a fost respins recursul declarat de avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Guțan Tamara către Popovici Alexandru cu privire la încasarea datoriei.

La adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Astfel, Colegiul constată legalitatea încheierii recurate, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță nu a prezentat dovada achitării taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 CPC al RM se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 85 alin. (4) CPC în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Statuează Colegiul că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin.(4) CPC al RM, este un drept a instanței de judecată, dictat de capacitatea reală justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr. 1216-XII din 03.12.1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

Colegiul atestă faptul că la materialele dosarului, întru argumentarea temeiniciei cererilor de scutire parțială de la plata taxei de stat s-a invocat doar că tatăl său a fost internat în spital și are la întreținere un copil minor.

Astfel, Colegiul reține ca justă aprecierea instanței de apel că, apelantul nu a prezentat probe suficiente în vederea determinării situației materiale reale a acestuia și determinării imposibilității de a suporta cheltuielile vizate de plata taxei de stat sau caracterul excesiv al acesteia comparativ cu veniturile lui Alexandru Popovici.

Mai mult, reține Colegiul că, la caz și în decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016, s-a constatat că „*abordarea recurentului privind lipsa mijloacelor financiare a fost formulată în mod evaziv și incomplet și nu poate fi reținută întru determinarea situației materiale reale*” în final dispunând respingerea recursul declarat de avocatul Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici și menținând încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 prin care a fost respins demersul avocatului Dorian Pîcălău, în interesele lui Alexandru Popovici privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, și prin care nu s-a dat curs cererii de apel acordând apelantului un termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 12 656 lei pînă la data de 04 februarie 2016, orele 12:00.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Constată Colegiul că, încheierea din 10.12.2016, a fost menținută prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016.

Prin urmare, dreptul apelantului Popovici Alexandru de a prezenta dovada achitării taxei de stat, s-a prelungit și a expirat la data de 29.11.2016, când a fost fixată examinarea chestiunii cu privire la acceptarea examinării cererii de apel declarate de Popovici Alexandru, termen cunoscut de apelant.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) CPC, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură poate fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În acest sens, Colegiul menționează că, apelantul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

Colegiul consideră lipsită de consistență afirmația recurentului cum că, instanța de apel a restituit neîntemeiat cererea de apel fără a precăuta cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, or, în conținutul încheierii recurate cererea în cauză a fost examinată și dezbătută pe larg.

Mai reține Colegiul și faptul că, Popovici Alexandru depunând, încă la data de 21 august 2015, cererea de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 iulie 2015 și cunoscînd despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, prezentînd dovada de achitare a taxei de stat în termen, fapt, însă, ignorat de Popovici Alexandru.

Sub aceste aspecte Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa, promovează cu consecvență cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Ham versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007*).

Subsidiar, Colegiul apreciază că apelantul era obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii lui, avînd în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a respins cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat și a restituit cererea de apel, or apelantul nu a prezentat probe suficiente în vederea determinării situației materiale reale a acestuia și determinării imposibilității de a suporta cheltuielile vizate de plata taxei de stat sau

caracterul excesiv al acesteia și nu a îndeplinit în termen indicațiile de a înlătura neajunsurile la cererea de apel, respectiv, acțiunile apelantului reprezintă o încălcare a prevederilor legale imperative.

Aceste norme juridice poartă un caracter imperativ, fapt ce impune instanța de apel la obligația de restituire a cererii de apel în cazul în care apelantul, în interiorul termenului fixat, nu a prezentat dovada că a înlăturat neajunsurile.

Remarcă Colegiul că, potrivit art. 61 CPC, (1) părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, este cert stabilit că, în interiorul termenului fixat, apelantul nu a înlăturat neajunsurile apelului și nu a prezentat în cancelaria Curții de Apel Chișinău actele impuse de lege.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere obligația părților de a se conforma dispozițiilor instanței de apel, sub sancțiunea restituirii apelului.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținînd cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

A respinge recursul declarat de Popovici Alexandru.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Guțan Tamara împotriva lui Popovici Alexandru cu privire la încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea